

Učaja, izvezmi podeljke, vse
Asiškega št. 20, I. nadstropje
pisma se ne sprejemajo
Prof. F. Peric. — Tiskarna
znaša za mesec L 7. — pol let L 32. — in celo leto L 60. —
Za inozemstvo mesečno. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Licejska knjižnica
Tiskarna Edinost, Narodna
Knjižnica, Trst

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcem in obrtnikom po 40 cent.
osmrtine, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov
po L 2.—. Mali oglasi po 30 cent. beseda, najmanj pa L 2.— Oglasi
naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica
sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Sodelovanje in sodelovanje

V nedeljski številki našega lista smo objavili slovenski prevod italijanskih vabil, kateri je razposlal dne 10. t. m. tolimski občinski komisar g. Mrak raznim slovenskim tolimskim občinarjem. Slovensko besedilo tega vabila, ki naj ga tu zopet posredujemo za slučaj, da ga je kateri izmed čitateljev prezrl, se glasi:

Tolimn, dne 10/9/25.

Čenjeni gospodi!

Na podlagi izrecnih navodil višje politične oblasti ste vabljeni na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo, dne 13. t. m. ob 10.30 v starem sedežu županstva.

Obravnavalo se bo vprašanje upravnih volitev z namenom, da se doseže sporazum med različnimi strujami. Udeležiti se bodo sestanka krajevni voditelji fašistovske stranke in pa združenja narodnih bojovnikov.

Morebitna odsotnost povabljenih se bo smatrala kot jasan izraz nenaklonjenosti sodelovanju z italijanskim življenjem.

Prefektorni komisar: G. Mrak.

V teh vabilih se torej vabijo na podlagi izrecnih navodil višje politične oblasti doletni občinarji na sestanek, na katerem naj bi skupno s krajevnimi voditelji fašistovske stranke in odseka narodne zveze bojovnikov razpravljali o sporazumnem nastopu pri upravnih volitvah. K temu vabilu je bila dodana opazka, da se bo morebitna odsotnost povabljenih smatrala za jasan izraz njihove nenaklonjenosti sodelovanju z italijanskim življenjem.

Ze v nedeljski številki smo omenili, da smo odločno proti take vrste sodelovanju z italijanskim življenjem, čeprav smo bili, smo in ostanemo vedno vneti zagovorniki sodelovanja z italijanskim ljudstvom. Ali, da bo sodelovanje zares sodelovanje, mora biti splošno in temeljiti mora na granitni podlagi enakosti obeh strank in medsebojnega spoštovanja. Teh temeljnih predpogojev pa v danem slučaju nimamo; kajti ne moremo biti govora o medsebojnem spoštovanju, če pa sklicuje sestanek komisar Mrak, ki si je pri tolimskih občinarjih zaigral sleherni zaupanje. In ravnotako ne more biti govora o sodelovanju samo tam, kjer gotovemu italijanskemu življenju najbolj prija in ki je povrh tega s svojimi dejanji v nedavni preteklosti dokazal, da mu ni do mirnega sožitja med obema narodnostima razen na podlagi in v obliki enostavne pokoritve — posebno v srbsko-kulturnem pogledu — slovenskega činitelja takega "sodelovanja".

Tolimzka občina šteje približno 1450 volilcev. Od teh 1450 volilcev je vpisanih volilcev italijanske narodnosti 59 in še od teh se ne nahaja sedaj v Tolminu več kot 30, ki so se priselili po vojni v Tolmin. Furlanska prefektura bi rada razpisala občinske volitve, ker se zaveda, da predstavlja komisari težko breme in nezaluženo kazen za naše občine. No, in sedaj je vstalo onih 30 možakarjev, ki doslej niso poznali — s častnimi izjemami — drugega kot izzivanje, ter vpijejo, da hočejo sodelovanja s slovenskim ljudstvom! S svojim vpitjem bi hoteli očividno doseči, da dobe v občinskem zastopstvu ako že ne županski stolček, pa vsaj par zastopnikov. Če bi sploh bilo moč govoriti o kakem sodelovanju na podlagi enakosti, tedaj bi pač pripadalo priseljencem italijanski narodni manjšini v Tolminu ono število zastopnikov, ki ji pritiche po njenem števlnem razmerju napram avtohtonemu slovenskemu prebivalstvu, kar bi pomenilo, da bi jim ne pripadel noben zastopnik.

Ali tudi take vrste sodelovanje bi moralo naše ljudstvo odkloniti iz več razlogov. Predvsem bi bilo to sodelovanje ad hoc, le za poseben namen, ki naj ga dosežejo ne domorodni tolimski občinarji, temveč tolimski novonaseljenci. Cilj teh poslednjih more biti le eden, in ta je, da si s pomočjo slovenskih glasov zagotovijo v občinskem svetu tolimskem zastopstvo, ki jim po njihovi številnosti ne pritiche. Mi pa razumemo in si predstavljamo pravo in resnično sodelovanje med obema plemenoma povsem drugače. Sodelovanje, ako naj bo resnično in plodonosno, mora objemati vse elemente socijalnega življenja in ne le ene prilžnosti, na pr. občinske volitve v Tolminu.

A kako je v resnici v tem pogledu? Oglejmo si malo realne razmere na pr. samo na Goriskem. Naj one govorijo. Furlansko pokrajino, v kateri živi 200.000 domorodnih Slovencev, upravlja kr. komisija, v kateri ni niti enega slovenskega zastopnika. In pogledmo nadalje v Gorico samo, ki šteje okoli 8000 Slovencev, torej nad eno četrtino celokupnega prebivalstva. Komu je kdaj prišlo na pamet, da bi predlagal Slovencem kakršnokoli sodelovanje? In ali bi se ne glasilo, da hočejo Slovenci oskrbniti italijanski značaj mesta, ako bi oni predlagali skupen nastop pri volitvah v mestni zastop? Se v bolj kričiči luči se nam predstavi "sodelovanje" pri upravnih volitvah, ako obrnemo svoj pogled na razmere v Istri. V več občinah živo znate slovenske manjšine in v nekaterih celo večine, a kljub temu imajo mnoge teh občin izključno italijanske občinske zastope.

Končno še ena zapreka, in ta je glavna. Reklmi smo že, da mora biti sodelovanje med obema plemenoma v nasi deželi splošno ob priznanju legitimnosti vseh življenjskih stremenj tudi našega ljudstva, v prvi vrsti stremljenj našega kulturnega individualizma v primernem skladu z državnim ko-

Politično martvilo v Beogradu

Ministri odhajajo v Črno goro

BEOGRAD, 15. (Izv.) Danasnji dan ni prinesel v politični situaciji nič novega. Popoldne so odšli ministri ver Trifunović, Stojadinović in Maksimović v Peć, kjer pozdravijo kraljevske dvojice. Jutri ob 8. predpolndne odidejo preko Zagreba in Splita v Črno goro ostali člani vlade. Po vsej Črni gori se vršijo velike priprave za svečan sprejem kralja. Poti, kjer se bo vozila kraljevska dvojica, bodo okrašene. Posebno Cetinje, Podgorica, Nikšić in drugi večji črnogorski kraji se pripravljajo, da sprejmejo vladarja čim svečaneje.

BEOGRAD, 15. (Izv.) Jutri odpotujejo v Zagreb vsi radičevski državni podjetniki. V njihovi družbi bo odpotoval tudi Predavec, ki se je mudil v Beogradu, da intervencira v zadevi premeščenja uradnikov na Hrvaškem.

V Beogradu se muditi tudi splitski veliki župan Perović. Danes predpolndne je obiskal notranjega ministra Maksimovića ter se je z njim razgovarjal glede kraljevega potovanja po Dalmaciji.

Radi odhoda ministrov v Črno goro bo nastopilo v Beogradu politično martvilo. Politično življenje bo oziroma šele po povratku kralja in ministrov iz Črne gore in Pašica iz Monte Carla.

Pašič piše memoarje

BEOGRAD, 15. (Izv.) Tu so zbudile splošno zanimanje vesti iz Monte Carla, ki pravijo, da se Pašič bavi s pisanjem memoarjev. Prvo poglavje memoarjev bo imelo ta-le naslov: Kralj Milan in zajetarski upor. Poglavje bo namenjeno v prvi vrsti prečanski mladini, da se sezna s politično borbo srbskega naroda v preteklem stoletju.

Uspehi Jugoslovske delegacije v Zenevi

BEOGRAD, 15. (Izv.) Iz Zeneve javljajo, da je na današnji seji Društva narodov podal jugoslovskega delegat Avramović drugo obširno petočlovo o tranzitnem prometu v Jugoslaviji. Naglašal je med drugim tudi važnost konference za odpravo potnih listov, ki se bo vršila prihodnje leto, in potrebo, da se telefonske zveze med Zenevo in posameznimi državami popolnajo, kar bo brezdvomno pospeševalo delovanje Društva narodov. Diskusije so se udeležili številni delegati zapadnih držav, ki so čestitali Avramoviću radi njegovih predlogov, ki se tičejo popolnitve splošnega evropskega tranzitnega prometa.

Sedemletnica prebitja solunske fronte

BEOGRAD, 15. (Izv.) Danes je poteklo sedem let, odkar je prebita solunska fronta. V stolni cerkvi se je ob tej priliki vršila zadušnica za vse padle vojske na solunski fronti. Prisostvovali so ji vladni in vojaški zastopniki in predstavniki tujih držav.

Šumarski kongres v Dubrovniku

DUBROVNIK, 15. (Izv.) Danes predpolndne je bil odprt šumarski kongres, ki mu prisostvujejo delegati iz vse države.

Odhod jugoslovske delegacije v Washington

ZAGREB, 15. Danes popoldne odpotuje iz Zagreba na medparlamentarno konferenco v Washington dr. Srgjan Budisavljević, ki se v Parizu z ostalimi beogradskimi delegati sestane z dr. Velizarjem Jankovičem. V Parizu se bo vršila v jugoslovskega poslanstva konferenca jugoslovskega delegatov, nakar odpotujejo v Ameriko.

Ustanovitev podružnice drž. hipotekarne banke v Zagrebu

BEOGRAD, 15. Finančno ministarstvo je odobrilo sklep Državne hipotekarne banke, da otvori v Zagrebu svojo podružnico. Ta zagrebška podružnica bo prevzela poleg javnih fondov Hrvaške in Slavonije tudi denar iz Slovenije. Ti fondi znašajo nad 400 milijonov Din.

Kongres obrtnikov v Skoplju

BEOGRAD, 15. Obrtniki v Južni Srbiji so sklicali za 20. in 21. t. m. kongres v Skoplju. Na njem bodo razpravljali o ustanovitvi obrtniške zbornice v Skoplju in o volitvi zborniške uprave.

Zaplemba listov

MILAN, 15. Po prefektovemu nalogu je bilo danes predpolndne zaplenjeno socijalistično glasilo «Gauštizia».

lektivizmu. Ali naj zopet opisujemo resnični položaj, ki se nahaja v njem naše ljudstvo radi odprave slovenskega šolstva, radi prepovedi razprav v slovenskem jeziku na sodnijah itd. itd.?

In v tem je ona pregraja, ki zapira pot do pravega sodelovanja. Poročajo nam, da je pobuda komisarja Mraka propadla. Po vsem, kar smo navedli, se temu ni čuditi. Črez omenjene pregraje ni moč skakati, da se pride do sporazuma in sodelovanja, temveč jih je treba odpraviti. Čim pa padejo, tedaj ne bodo potrebna navodila ne vabila od nobene strani, temveč bo zaželeno sodelovanje privrelo samo od sebe iz srca slovenskega ljudstva. Do tedaj pa bo edino pametna občinska politika nadrejenih oblastev ta, da skrbijo za absolutno svobodno občinskih volitev, na katerih naj si ljudstvo volji moze, ki uživajo njegovo zaupanje.

Razpust čehoslovskega parlamenta

Ureditev uradniških plač

PRAGA, 15. Ves teden so se vrtila med voditelji narodne komisije posvetovanja o političnem položaju in tudi vlada je opetovano razpravljala o usodi parlamenta. Posvetovanja sicer še niso definitivno končana, toda gre že za podrobnosti. Glavna odločitve je že padla: poslanska zbornica bo razpuščena in razpisane bodo nove volitve.

Koalicijske stranke so se zedinile na sledeče:

Parlament se sestane ta teden k zaključnemu zasedanju, in sicer senat v četrtek, poslanska zbornica pa v petek.

Program tega zasedanja, ki naj traja le nekaj dni, je sledeči: državni proračun za l. 1926., pooblastilni zakon za sklepanje trgovinskih pogodb, novela k volilnemu zakonu in ureditev uradniških plač.

Koalirane stranke so opustile namero, da se sedaj izvrši obširnejša reforma volilnega reda ter bo nove vsebovala le izmenno mandatov v gotovih volilnih okrožjih.

Uradniški zakon je od vlade že pripravljen ter temelji na sledečih načelih: uradništvo se deli v 4 kategorije (visokošolska, srednješolska, nižja srednja šola, manj kot nižja srednja šola) s 7 plačnimi razredi, katerih prva dva sta rezervirana I. kategoriji. Prispeljivalna doba znaša 3 do 6 let s primernim udujom. Osnovna plača znaša v 7. razredu 9000 Kč., v I. razredu 78.000 česosl. kron. K tej pridoje starostne doklade in prispevki za deco, in sicer največ za dva otroka, za prvega 1800 Kč., za drugega 1200 Kč. Ta prispevek je za vse kategorije enak. Druginjske doklade odpa-
dejo.

Volitve bo sprovedla sedanja koalicijska vlada. Vršile se bodo v prvi polovici novembra.

Zasedanje Društva narodov

Madžarski delegat proti razorožitvi premaganih držav

ZENEVA, 15. Na današnji seji Društva narodov se je nadaljevala debata o varnostnem protokolu.

Madžarski delegat prof. Albert Apponyi je govoril o obnovi Madžarske in o manjšinskem vprašanju. Glede zenevskega protokola je izjavil, da je imel preobrat v misljenju Anglije svoj vpliv tudi na Madžarsko. Zaradi tega madžarska vlada protokola ni ratificirala. Stavil je dodatni predlog k resoluciji Quionones de Leona, v katerem se zlasti predlaga, naj bi Društvo narodov pričelo s pripravami za sklicanje razorožitvene konference. Govornik je poudarjal, da mora priti do razorožitve, ki ne sme biti enostranska. Način sedanjega izjavjanja razorožitve j pomizanje gotovih narodov. Mir, ki se sklene na taki podlagi, je bolj premirje. To se mora povdarjati z vso odkritosrčnostjo.

Bolgarski zunanji minister Kalfov je obžaloval, da se zenevski protokol ne bo mogel izpeljati. Nato se je zborovanje odgodiło na jutri dopolndne.

ZENEVA, 15. V drugi komisiji društva narodov je popoldne sporočil francoski delegat Loucheur, da bo jutri dopolndne stavljal zasedanju društva narodov že naznanjen predlog, naj se takoj prične s proučevanjem gospodarskega položaja Madžarske in sosednih držav. Nato so delegati Italije, Čehoslovske, Francije in Jugoslavije razpravljali o položaju, ki je nastal po novi situaciji v Avstriji.

Španski pohod v Adir

Francoski prodirajo v nezasedem obdoku

PARIZ, 15. Agencija Havas je prejela iz Tangerja: V nezasedem obdoku so francoske čete odbile številne rifanske napade. Sovražnik je pustil na bojišču več sto mrtvih in se umika proti severozapadu. Letalci so bombardirali vs Zaamehnen.

Poročila pravijo, da povzročila španski pohod na Adir veliko vznemirjenje med prebivalstvom adirske pokrajine. Posadke pri Taallra, Feddanašadi in Ain Zitni so izvršile uspešen napad na rifanske postojanke. Rifanci so bili odbiti tudi med Hir Quemni in El Bordi.

Pred splošno železničarsko stavko v Nemčiji

BERLIN, 15. Nevsnarost, da izbruhne splošna stavka železničarjev po celi Nemčiji, je velika, ker so železničarske organizacije odklonile od vlade ponujano zvišanje plač za 1 penig na uro. Železničarji utemljejuje svoje zahteve z znatnimi dobički železniške uprave, ki so znašali za tri mesece 286 milijonov zlatih mark. Vlada namerava vzdrževati promet z avtomobili, če bi železničarji stopili v strajk, železničarji pa opozarjajo, da so tudi šoferji organizirani v železničarski zvezi.

Velika seja francoskega ministrskega sveta

PARIZ, 15. Listi javljajo, da se bo jutri vršila važna seja ministrskega sveta. Poinleval bo poročal o uspehih, ki jih je dosegel v Zenevi, in o položaju v Maroku, nastalem po zadnji ofenzivi. Briand bo obrazložil razvoj vršeti se pogajanj; Caillaux pa bo pojasnil ministrom francoske stališče glede medzaveznih dolgov.

Velik primanjkljaj v francoskem proračunu

PARIZ, 15. Včeraj je Caillaux predložil finančni komitiji parlamenta načrt državnega proračuna za leto 1925, ki izkazuje 32.500 milijonov frankov. dohodkov ter 36.040 milijonov frankov izdatkov, torej primanjkljaj 3540 milijonov frankov. Za pokrije primanjkljaja predlaga Caillaux zvišanje davkov na različne dohodninske kategorije in sicer na delavske dohodke 10% na industrijske in trgoveške dohodke na 15% in na dohodke kapitala na 20%. Razen tega predlaga uvedbo progresivne davčne doklade na dohodke iz kapitala v višini 2,5 do 8% in davek na neproduktivno premoženje v višini 0,5% od vrednosti. Od teh obeh davkov se pričakuje za 100 milijonov večjih dohodkov. Določene so olajšave za davkoplatavalce, ki imajo manj kakor 6000 frankov dohodkov ali pa so stari nad 65 let in nesposobni za delo Istočasno se namerava osnovati amortizacijska blagajna za izplačevanje medzaveznih dolgov. V to blagajno bi se stekali dohodki na podlagi Dawesovega načrta, kakor tudi dohodki, ki bi jih država sprejemala iz revizije odškodnina za vojno škodo.

Tajni pregovori glede francoskih dolgov

PARIZ, 15. Glasom «Chicago Tribune» je ameriška vlada naročila Caillauxu, naj pregovori glede francoskih dolgov ostanejo tajni toliko časa, dokler se sklene končno-javljavi sporazum.

Pridelek žita v Franciji

PARIZ, 15. «Temps» poroča, da je letos Francija pridelala 89,5 milijonov stotov žita.

Strašna poplava na Kitajskem

3000 oseb utonilo

BERLIN, 15. Kakor poroča «Berliner Tageblatt» iz Trentsina, je reka Jangtsekiang tako narastla, da je v pokrajini Kantona poplavlala nad 1000 vasi. Pri tem je utonilo približno 3000 oseb.

DNEVNE VESTI

Dva angleška glasa proti imperijalizmu

Imperijalizem je načelo nadvlade močnejšega nad slabejšim. Egoteizm močnejšega je oni temelj, na katerem stoji vsa socijalna zgradba imperijalistične države. Imperijalizem se uveljavlja toliko v odnosih med posamezniki kolikor v odnosih med celimi narodi. Močnejšemu se mora slabšji pokoriti in služiti njegovemu egoteizmu. Socijalna pravdnost je v takim socialnem sistemu izključena. Izključena sta tudi mir in sloga, temveč mora imperijalizem voditi cepitev državnost na sovražne sile, tabore, iz katerih izvira socijalne borbe, revolucije, vojne. Do vne se je imperijalizem navačno istovelil z nacionalizmom. Se le po vojni in po velikih socijalnih potresih, ki jih je voina povzročila, so se začele odpirati narodom polagoma oči, začeli so uvidevati, da je imperijalizem ne samo nekaj drugega nego nacionalizem, temveč da je ravno njegovo nasprotje in njegova negacija, njegov največji sovražnik.

Na lepši primer modernega imperijalizma je sodobna Anglija s svojim gospodarstvom nad številnimi narodi v Aziji, Afriki in po drugih delih sveta. Vsi ti narodi, ki jih je desetkrat več nego Angležev, se morajo že stoletja pokoriti sili Londona. Tem pomembnejše je, da imamo zaznamovani v zadnjem času dva glasa proti imperijalizmu ravno od Angležev. Prvi prihaja od angleškega novinarja in pisatelja W. Steeda. Ob začetku sedanjega zasedanja Društva narodov je imel v Zenevi predavanje o pomenu Srednje Evrope s posebnim ozirom na Čehoslovaško. Rekel je, da je treba iskati vzroke propasti carske Rusije, Avstrije in dinastije Hohenzollernov v določenem filozofskem načelu, namreč v načelu, da mora propasti vsak politični sistem, ki ne zastopa kake ideje, katera ima za človeštvo gotovo važnost in gotov pomen. Bivša Avstrija je imela nekak pomen ob času turških vojn. Čim je bila njena zgodovinska vloga prenehala, je tudi že bila zapечатena njena usoda. Nadalje je predavatelj dokazoval, da mora dovesti izključni državni egoteizm vsako državo do pogube. Tak izključni državni egoteizm, taka politika je ravno imperijalizem, kakor smo ga že zgoraj označili.

Drugi angleški glas proti imperijalizmu je bil povzdignjen na nedavnem kongresu angleških delavskih sindikatov v Scarborough-u, kjer je bila na predlog poslanca Purcell-a sprejeta sledeča resolucija: «Upoštevajoci deštvo, da je gospodstvo angleške vlade nad neangleškimi narodi ena izmed oblik kapitalističnega izkoriščanja, ki ji je cilj dobivati sirovine po ceni in ki tači položaj delavstva Velike Britanije, proglasa kongres svoje popolno nasprotovanje imperijalizmu ter nastopa v obrambo pravic vseh narodov britanskega carstva, da si sami določijo lastne vlade, vsešvi njihovo pravico, da se lahko odločijo za popolno ločitev od britanskega carstva».

Proti tej resoluciji je nastopil bivši minister za kolonije v Macdonaldovi vladi in voditelj zmerne struje v Trade Unions Thomas. Odgovoril mu je komunist Polett, kateri je rekel: «To, kar mi kritizirate, je tako carstvo, v katerem je vsak kvadratni meter napojen s krvjo angleških vojakov ali domorodnih vojakov, ki se borijo proti Angležem». Končno je bila resolucija sprejeta s 3.082.000 glasovi proti 79.000.

„Naš glas“

Izšla je te dni prva številka dijaškega glasila «Naš glas» s sledečo vsebino:
Na pot. Solza v časo skelečih nam ran (Cvetoslav). Zvonovi tožijo — pesem — (Mirjam, Maj (T. U.) Izlet na Učku (A. L.) Zar pitaš... — pesem — (T. U.) Sebicitni in človeška družba (Jože Bajda). K cilju drugovi — pesem — (T. U.) Slovenski dijaški distri v Juliskih Krajini (Jože Bajda). Kje naj študiram? (Branimir Dobravski). Pismo tebi — pesem — (Mirjam). Ekonomski položaj našega dijanstva v Sloveniji — (D. J.) Nekaj smernic o potovanju — (Maksim Česarsky). Vestnik.
Posamezne številke stanejo Lit 2.— za Jugoslavijo Din 5.—, Uprava in uredništvo je v Trstu, casella postale No 348.

Novo pismo Zinovjeva

Smernice za komunistično propagando v angleški vojski

LONDON, 15. «Daily Mail» objavlja vsebino novega pisma Zinovjeva. Pismo vsebuje smernice, po katerih se ima vršiti komunistična propaganda v angleški vojski.

Konec proslave dvestoletnice ruske akademije znanosti

MOSKVA, 15. Danes je bila zaključena proslava dvestoletnice ruske akademije znanosti. Tuji učenjaki, ki so prisostvovali slavnostim, so telkom svojega bivanja v Moskvi obiskali razne znanstvene zavode, mestne muzeje ter zgodovinska poslopja in spomenike; med drugim so si ogledali tudi zbirko draguljev bivših carjev. Na neki seji moskovskega sovjeta so se odlični gostje zahvalili sovjetski vladi za prijazen sprejem. Danes zvečer je bila prirejena poslovilna pojedina, katere so se udeležili tudi člani vlade in diplomatskega zbora.

Razstrelil svojemu sovražniku glavo z dinamično patrono, nato izvršil samomor.

BASEL, 15. V kraju Chavanne sur Moudon v Vaudskem kantonu je policija odkrila strašen zločin. Še prve dni septembra je na skrivnosten način izginil 60-letni kmet Julij Augsburgster in vsa poizvedovanja policije o nem so ostala brezuspešna. Brat izginulega, ki je vztrajno nadaljeval poizvedbe na svoj račun, je pa končno našel na samotnem kraju zapopano truplo Augsburgterja; truplo je bilo brez glave. Zdravniški izvedenci, ki so si ogledali truplo nesrečnika, so dognali, da je bil Augsburgter umorjen z dinamitnim nabojem, ki mu ga je morilec najbrž počilil v usta, potem ko mu je zvezal roke in nože. Domneva se, da je morilec neki kmet in sovražan Augsburgterja, ki se je po odkritju zločina ustrelil. Dognalo se je namreč, da sta si bila moza sovražnika.

Polnoletnost prestolonaslednika Humberta

Včeraj 15. t. m. je dosegel prestolonaslednik Humbert, bodoči kralj Italije, 21. leto svoje starosti in je postal po italijanskem civilnem zakoniku polnoleten. Včeraj si je ustanovil tudi svoj posebni dvor v kraljevi palači v Turinu. Prestolonaslednikov dvor bo sestavljen za sedaj samo iz vojaških oseb, in sicer iz generala Clerici, ki je prestolonaslednikov prvi pobočnik, iz štirih stotnikov in nekoliko upravnih uradnikov. V Turinu ostane prestolonaslednik več časa, ker misli obiskovati tankajšnje višje vojaško šolo.

Z dnem, ko dosežejo polnoletnost, postanejo člani vladarske hiše po ustavi senatorji. Od včeraj je torej prestolonaslednik tudi član rimskega senata.

Otvoritev slovenskih zasebnih otroških vrtcev v Trstu in okolici

V sredo dne 16. t. m. se otvorijo vsi slovenski zasebni otroški vrtci. V te zavode se sprejemajo otroci, ki so dovršili tretje in niso prekorčili šestega leta.

Vpisovanje se bo vršilo pri dotičnih vodstvih od 16. do 23. t. m. od 9. do 12. predpolndne, proti predložitvi krstnega lista, spričevala o cepljenju koz in spričevala ki dokazuje, da ima otrok zdrave oči. To poslednje ne sme biti starejše od šestih mesecev. Starša spričevala ne pridejo v poštev. Spričevalo o cepljenju in dokazilo, da ima otroku zdrave oči, izda higijseni urad v Trstu, Ricardo Pitteri št. 2.

Pri glasiti se morajo v zgoraj navedenih dneh tudi tisti otroci, ki so že lansko leto obiskovali kakšen vrtec.

Oni otroci, kateri ob času vpisovanja še ne bodo dopolnili tretjega leta ali se iz kakršnegakoli vzroka ne bodo mogli vpisati, bodo storil lahko to v prvih treh dneh vsakega meseca.

Starši! Ne zamemarajte svojih otrok! Ne pustite, da se Vam otroci po cele dneve potepajo po ulicah in izpirajo.

Vpisite otroke v vrtce, kjer so ves dan pod nadzorstvom vrtnaric ter se tako telesno in duševno krepijo.

— Javna knjižnica «Šentjakobske Čitalnice» postuje redno vsako nedeljo od 10.—11. ure v poslopju stare policije pri Sv. Jakobu. Knjižnica je bogato preskrbljena z raznovrstnimi knjigami, kakor romani, povestmi, leposlovni in znanstvenimi spisi, poeziji in t. d. Bogata zbirka nudi vsakomur priliko, da si z neznanim stroškom članarine, ki znaša 1 liro mesečno preskabi lepega čtiva. Posebno šolska mladina, naj pridno izkoristi to ugodnost, ker ji bo čitanje lepih knjig poleg razvedrila in počuka tudi brezdvomno mnogo pripomoglo do globljeje poznavanja materinsčine, in sedanjih razmerah itak premalo negovane. Tisti, ki jim je knjižnica pri Sv. Jakobu preveč od rok, se lahko vpišejo v podružnico v Rocolo, ki se nahaja v hiši tamošnjega gospodarskega društva in je odprta vsako nedeljo od 10.—11. ure.

LISTN

Kako se napravi prijava za pouk v materinščini?

Obišno smo že poročali o pomenu, ki ga ima pouk materinščine na ljudskih šolah, kolikor ga dovoljuje sodnja šolska zakonika. Čl. 4 tega zakona pravi dosledno: "Pouk drugega jezika v dodatnih urah je obvezen za drugojezične otroke, ako so stariši ali njihovi nastavniki javili ob začetku šolskega leta, da jim vpišejo k pouku drugega jezika."

Prijava za ta pouk naj se napiše na navadnem papirju in v italijanskem jeziku tako-le: Alla Direzione della Scuola elementare in

A sensi del R. Decreto-Legge del 1 Ottobre 1923, N. 2185, art. 4 il sottoscritto presenta per l'aluno (ime in primae učenja) la dichiarazione d'iscrizione all'insegnamento della lingua slovena (serbo-croata) in ore aggiunte. (Kraj) (dan in mesec) , il 1925.

Podpis

Vsak oče (oziroma mati varuh, varuhinja) naj vložil pri šolskem vodstvu svojega kraja ob začetku šolskega leta tako prijavo. Oni ki so zmenejši v pisavi, naj pomagajo našemu kmetkolu prevajalstvu. Priporočljivo bi bilo tudi, da si dajo po cele vase natisniti prijave vzorce. Za vsa pojasnila naj se obračajo prizadeči na naše politične urade (Trst, v S. Francesco 20/1, Gorica, v. Carducci 7/1).

Šolski voditelji morajo prijave sprejemati po zakonu. Kjerkoli bi nastala kakršnakoli težkoba, naj se slučaj tako javi našim političnim organizacijam.

Stariši, zavedajte se svoje pravice in napravite svojo dolžnost!

Drobne vesti iz slovenskih držav

— Proslava tisočletnice hrvatskega kraljstva v Beogradu. V nedeljo je beograjski Sokol svečano proslavil tisočletnico hrvatskega kraljstva. Na vzbališču, ki je bilo okraшено s trobojnicami, se je zbralo veliko število jugoslovenskih Sokolov in Sokolice in je imel predsednik prosvetne sekcije Žika Savić krasen govor o zgodovinskem pomenu kralja Tomislava ter o veličini hrvatskega kraljstva za časa vladanja prvega hrvatskega kralja.

— Šahist dr. M. Vidmar v Moskvi. Beograjska "Pravda" poroča, da odide znani slovenski šahovski mojster dr. Milan Vidmar v Moskvo na šahovski turnir. Vsled tega je odpovedan match med dr. Laskarjem in dr. Vidmarjem, ki se bo vršil šele 20. januarja 1926. v Beogradu.

— Volkovi v Bosni. V okolici Jabuke pri Foti so se v zadnjem času pojavili volkovi, ki so napravili ogromno škodo na drobnici in goveji živini. Posebno je prizadeta vasica Dubravina. Tamošnji lovci in kmetje pripravljajo velik pogon proti volčji nagdi.

— Tragična smrt mladega nogometaša. V Bečkereku je padel nogometaš J. Janko pri nogometni tekmi tako nesrečno na tla, da je obležal takoj mrtev. Slučajno navzoči okrogni zdravnik je konstatiral smrt, ki jo je povzročila najbrže srčna kap. Tragična smrt je vzbudila v mestu splošno sočutje.

— Iz ljubosumnosti umoril brata. V vasi Drenovi v Hercegovini je 22-letni kmetijski fant Gjana Hović iz ljubosumnosti umoril svojega brata Jovana, ker je imel več sreče pri neki deklitki kot on. Snil je z nožem naravnost v srce brata, ki se je takoj zgrudil mrtev na tla. Morilec se je sam javil sodščiu.

— Velik katoliški shod na Poljskem. Od 9. do 13. t. m. se je vršil v Mlavu na Poljskem velik katoliški shod, katerega se je udeležilo 35 tisoč delegatov in gostov iz raznih krajev Poljske. Na shodu je bilo tudi veliko inozemskih gostov.

— Razkol v češki narodno-demokratski stranki. Kakor smo že javili, je izstopil iz čehoslovaške narodno-demokratske stranke bivši finančni minister in znani gospodarski pisatelj dr. Engliš. Njemu sta sledila takoj dr. Kallab in dr. Stranjsky, dalje dr. Houdek in dr. Šelepka. "Narodni osvobodenci" doznava, da bodo sledili še drugi izstopi, tako se računa sigurno z izstopom poslanca legionarja Španjega. Disidenti nameravajo ustanoviti novo stranko.

Iz tržaškega življenja

— Vozički brez gospodarja. V skladišču poevništva mestnih stražnikov v ulici Ospitala št. 1 (Sv. Just) je že deli časa spravljenih 12 dvokolesnih ročnih vozičkov in velik tovrni voz, katerih lastniki niso znani. Ker v kratkem poteče rok, določen za hranitev teh predmetov, poziva omenjeno poveljstvo prizadete lastnike, naj pridejo čimprej ponje, sicer bodo vozički po preteku določenega roka prodani na javni dražbi.

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

(162)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz ruščine prevedel Ivan Vouk.

VI.

Ko je prišel v svojo sobo, je padel v naslanjaj in si otrli vlažno čelo. On ni pokazal svoje razburjenosti, toda ko je Valerija priklicala spomine iz preteklosti, ki je bila polna opojnega vonja strasti in pregreh, se mu je zavrtelo v glavi; kakor iz brezna se je dvignil žgoč val in mu zalil možgane ter vzbudil v njem uporna čuvstva, o katerih je mislil, da jih je za vedno premagal. Hkratu je občutil praznoto svojega sedanjega življenja, a časa silnih strasti se mu je zdela tako vabljiva... Popadla ga je brezumna groza potapljalčjega se človeka. Naglo je skočil pokoncu, hladen pot ga je obilal in umil se je z vodo, kateri je prilil nekaj dišeče esence, potem je vzel iz škrinje razpelo, padel na kolena ter začel goreče moliti.

— Nezgoda lovskega čuvaja. Kakor navadno vsak dan, se je 32-letni lovski čuvaj Ivan Kureš iz Ricmanj večeraj jutraj zarana odpravil na nadzorovalni obhod v državni gozd v okolici Ricmanj, katerega je čuvaj. Ko je dospel že precej globoko v hosto, je zapazil divjega zajca. Snel je puško z rame in se skušal približati divjačini na strel. Toda komaj je prkrlat prestopil, se mu je spodrsnilo na opozkih, precej strmih tleh in je padel na obraz. Pri tem se je njegova puška sprožila in šibre, s katerimi je bila nabasana, so ga ranile na številnih mestih na desni podiakti in levi roki. Dasi precej hudo ranjen, se je siromak že napotil domov, ko je po naključju prišel tam mimo njegov tovariš, lovski čuvaj Anton Marc iz Bazovice, ki mu je pomagal v vas, odkoder je bil ranjenec po prvi pomoči prepeljan v mestno bolnišnico. Sprejel: so ga v kirurški oddelke. Ako ne nastopijo kakke komplikacije, bo ozdravil v 14 dneh.

— Tramvaj podri otroka. 5-letni Hugo Amodeo, stanujoč v ulici Crosada št. 12, se je večerj opoldne potikal brez vsakega nadzorstva na nabrežju Grumula, kjer je v svoji otroški brezskrbnosti hotel preho tramvaškega tra ravno v hipu, ko sta po njem vozila v nasprotni smeri dva tramvaj. Enemu se je mali postopač srečno ognil, a ne drugemu. Škedenjski tramvaj ga je podril in malo je manjkalo, da ga ni zmečkal. K sreči pa je tramvajski uslužbenec takoj ustavil voz in tako preprečil, da otrok ni prišel pod kolesa. Nekdo izmed navzočih je pobral otroka, ki je kljub temu obležal hudo poškodovan, in ga prepeljal z nekim javnim avtomobilom v mestno bolnišnico. Ker je tam zdravnik dognal, da ima Amodeo poleg številnih poškodb na glavi tudi zlomljeno levo lopatico, se bo moral dečko zdraviti kake tri tedne, ali pa še delj, ako nastopijo kakke komplikacije.

— Tatinski drobji. Predpreteklo noč so se neznani zlikovci vtihotapili v klet Marka Caisutti, stanujočega v ulici XX. Settembre št. 96, ter pokradli razne predmete, v skupni vrednosti 500 lir.

— Ker je ukradla pomorščaku Francu Saculin srebrno uro in veržico, vredno oboje kakih 250 lir, je bila pred večeršnjim aretirana 28-letna Marija Suppanz, najemnica v neki zloglasni hiši v starem mestu.

Vesti z Goriskega

KONCERT ZBORA UČITELJSKE ZVEZE V DORNBERGU

Preteklo nedeljo je nastopil drugič v Dornbergu priznani zbor učiteljske zveze. Ta zbor je nudil Dornberžanom in okoličanom že lanske leto izredni umetniški užitek in nedelja je tudi pokazala, da je lani zbor pustil kar najboljši vtis med vaščani. Velika dvorana Posojilnice in hranilnice je bila namreč popolnoma polna. Bilo je predvsem mnogo tujecev, med njimi največ pevovodij, ki so se s posebno pažljivostjo sledili koncertu. Tudi Dornberžani sami so se udeležili priveditve v velikem številu, a na žalost moramo ugotoviti, da so bili to največ samo starejši mošje. Kje so bili fantje, kje toliko deklet. Maj imajo res samo starejši smisel za lep? Sar je b? vstopina tako nizka, da nikakor ne velja izgovor, da ni denarja. V ocenjevanje izvajanja pevškega zbora se pač ne morem spuščati ker je zbor ocenilo več mnogo kompetentnejših oseb. Opozoriti hočem le na nekatere okolščine, ki so vplivale na učinkovitost izvajanja samega. Predvsem naj omenim, da je dvorana veliko bolj akustična kakor na pr. prviška, kjer se je pred kratkim vršil isti koncert, ki se pa ravno radi te pomanjkljivosti dvorane ni tako obnesel kakor v Dornbergu.

Kljub temu pa so se pevcu tudi v Dornbergu pritoževali, da ne slišijo drug drugega. Zadnje vrste pevcev pa so bile v veliki zadregi radi pomanjkanja luči; tako da ni mogla večina pevcev niti čitati not in je moral pa peti na pamet. Radi šibke svetlobe je veliko trpel tudi učinek petja; to so poslušalci sami čutili takrat dobro opazili, ko je med izvajanjem ene izmed zadnjih točk nenadoma začelo kakih 50 žarnic. Vsa dvorana je tedaj nenadoma oživela; od tedaj dalje ni slišala več samo polnih glasov in skušala razbrati iz njih večično posameznih točk, ampak tudi z obrazov pevcev, ki so se veselili in trpeli z opevanimi junaki, je pričela čitati veselje, žalost, razposajenost. Dvorana se je zblila z odrom v celoto, ki se je nasilno razbila, ko se je koncert zaključil.

Uspeh koncerta je bil popoln. Zbor je moral ponavljati skoro vse točke! Ob koncu so bili pevcu že silno utrujeni. Občinstvo je zahtevalo od njih preveč. "Naj pojejo ptički, je vzkliknil nek Dornberžan, bogzna, kdaj jih bomo zopet slišali!" Obnašanje občinstva je pokazalo, da je narod že zrel tudi za resne priveditve.

Tik pred zaključkom koncerta je predsednik Dornberške čitalnice čestital g. Kumarju. Dvorana se je predsedniku pridružila z burnim ploskanjem. Pevski zbor učiteljske zveze menda se ni dozivel takega triuma na deželi.

On ji je pretrgal nit življenja med ljudmi, vrge jo je od sebe, a ona mrta na operacijski mizi mu poplača greh s tem da se on po nesreči zastupi s trupom mrtvega telesa.

— Volkovi. Pred začetkom šolskega leta gotov sestanek. Kje pravčasno objavljeno. Vsi. — Iz St. Vida pri Vipavi. V nedeljo smo tu položili k večnemu počitku posestnika Antona Božiča, moža, ki je užival velik ugled (toliko med svojimi sovaščani, kolikor tudi med prebivalstvom sosednjih vasi, kot umen in priden gospodar in kot uzoren glavar številne pestonarodne družine. Na pogreb je došla velika množica žalnih gostov iz St. Vida in drugih okolških vasi. Posebno lepo je poveljala žalno slavnost častnoznan pevski zbor z Ložic pod vodstvom Edvarda Zvanuta, ki je pokojnemu navdušenemu pevcu — Božič je bil nad 43 let zvest in vnet cerkven in naroden pevec (baritonist) — zapel v zadnji podraz skladno in čustveno: pred hišo: "Blagor mu", v cerkvi "Usliši nas Gospod", na pokopališču pa večno: "Vigred". Ugledni mož, ki je dosegel dob 83 let, naj počiva v miru v mili vipavski slovenski grobi! Številni cenjeni družini pa iskreno sožalje!

— Postojna. V Postojni je umrla te dni po kratki in zelo mučni bolezni gospa Maki Maruščeva v 18. letu svoje starosti, soproga železniškega uradnika iz ugledne družine Ambrožičevi iz Postojne.

— V cvetju njene mladosti in zakonske sreče je prišla bela zima smrt, ter ji prekrižala njene nade, pretrgala ji nit življenja, tako, da je revica že po enem mesecu poroke legla v hladni grob. Da je bila pokojnica zelo čislana in spoštovana daleč na okoli, je dokazal pogreb, kjer se je zbrala množica nad dva tisoč ljudi in jo spremljala k večnemu počitku. Pred hišo žalosti in ob grobu so zapeli domači pevcu iz Postojne žalostinke. Bil je pogreb, kakršnega Postojna še ni videla. Hudo zadetemu soprogu in odlični družini Ambrožičevi ob težki in bridki izgubi naše najiskreneže sožalje!

Iz tržaške pokrajine

— Postojna. V Postojni je umrla te dni po kratki in zelo mučni bolezni gospa Maki Maruščeva v 18. letu svoje starosti, soproga železniškega uradnika iz ugledne družine Ambrožičevi iz Postojne.

— V cvetju njene mladosti in zakonske sreče je prišla bela zima smrt, ter ji prekrižala njene nade, pretrgala ji nit življenja, tako, da je revica že po enem mesecu poroke legla v hladni grob.

Gospodarstvo. NAPRAVA BELEGA VINA

Po nekaterih naših krajih je še sedaj navada, da puščajo beli mošt po več dni — celo po cel teden — na tropinah kipei. So vinogradniki, ki se ne dajo prepričati ter hočejo delati tako, kakor so delali njih očetje in dedje, naj bo to pravilno ali ne. Ne pomislijo pa, da se je — kakor v vseh drugih gospodarskih panogah — tudi v kletarstvu napredovalo.

Ce kipi mošt dlje časa na tropinah, dobi temnorumeno ali celo rjavno barvo, se nazvame česlovine, katere daje vino trd, zagaten okus. Dalje se raztapljajo in v takem moštu razne snovi, ki napravijo vino nestanovitno, tako da se po pretakanju rado zmoti, če se pa ne pretочи, tako zavre in je podvrženo tudi raznim boleznim. Posebno v mokrih letih taka vina rada nategujejo t. j. kadar pridejo z zrakov v dotik, rjavne se zgostje.

Belo vino mora imeti svetlo, zelenkatorumeno barvo in mil t. j. gladek okus. Zato je treba belo vino zdrozgati in takoj iztisniti.

Iz boljših vrst belega grozja se pripravijo delati vino popolnoma brez kipeja na tropinah. Nabrano grozje zmastimo, takoj izprešamo in mošt spravimo v anažen zažveplan sod. Sod zapremo s kipelno veho v primerno toplem prostoru in ga pustimo kipei. Če pa kdo hoče imeti bolj trdo vino, naj tudi ne pusti vina v kadi kipei, temveč naj pridene približno dvajseti del vsega mošta, pečljanih tropin iz dobrega grozja skozi vrata v sod, vrata zapre, tropine skozi veho z moštom zalije in pusti kipei pod kipelno veho, katere se med kipejem ne sme s tropinami zamastiti. Tako vino postane bolj krhko, kakor če ga pustimo kipei v odprti kadi na tropinah, in brez napak.

Kdor se pa ne more otresti stare navade in hoče pustiti tudi beli mošt v kadi kipei, ta naj vez grozje spečja. Vendar pa ga ne sme pustiti dlje nego 24 ur na tropinah. R. C.

Hugo Stinnes

Industrijsko-trgovska palača, ki ji je stari Hugo Stinnes pridružil vsa močota podjetja se je že nekaj mesecev po njegovi smrti zamajala v svojih temeljih. Polotila se je je bila huda zavratna bolezen, ki jo nazivljemo imobilnost. Pred to boleznijo odnese le malokatero podjetje zdravost, ako se ga je enkrat polotilo. Kljub zadostnemu časopisnemu ugibanju o bolezni ni bilo do nedavnega časa močote razbrati v ožjih obvez, ker ni bilo možno preneniti vrednosti podjetij, pri katerih je bil Stinnes udeležen. Resnično je le, da je najela tvrdka Hugo Stinnes v inozensivu nemajhne kračkoročne kredite, katerih ni mogla

pravčasno vrniti, ker jih je uporabila v svojih podjetjih dolgoročno in v nadi, da se ji bo v Ameriki posrečilo najeti dolgoročno posojila. Pogajanja pa so se razdira in ona ni zadostila več svojim obvezam. Postala je na ta način insolventna. Zategadelj je poizkusila prodati na nemških borzah svoje akcijske pakete, kar se je pa vsled pomanjkaj kupcev in denarja ponesrečilo. In sledila je bridka resnica, da vsak podjetnik, ki je od upnikov prisiljen ob zid, ne zna, kako veliko je pravzaprav njegovo premoženje. To se je zgodilo Stinnesu vsled tega, ker je tvrdka podcenjevala dejstvo, da je prometna vrednost kakoga objekta veliko več vredna kot pa njegova substanca.

Hugo Stinnes se namreč ni pustil kontrolirati od denarnih zavodov in je najemal posojila le pri takih bankah, katere so stale pod njegovim vplivom in katere je tudi sam kontroliral. Konec te politike je bil, da so njegovi nasledniki padli pri pomožni akciji za reševje tvrdke pred konkurzom v odvisnosti velebank. Da v Stinnesovi hiši nekaj ni v redu, je bilo lahko dognati takoj, ko je prišlo do prepira med bratom Edmundom in Hugom.

Stari Hugo je bil že pred vojno ugleden premožni industrijalec. Po zrušitvi vojni se mu je porodila misel po združitvi podjetij, v katerih bi se prešlo od izdelovanja cenjenih izdelkov za maso na izdelovanje kvalitativno, mnogo vrednih blagovnih izdelkov. Njegovo načelo je tedaj bilo: od surovine do izgotovjenega blaga. Na ta način je nastal velikanski koncern: Rhein-Elbe-Union, ki je bil zgrajen na podjetjih kakor sta premožkopa Gelsenkirchen in Deutsch-Luxemburg, kateremu je priskocih še električni koncern Siemens-Schuckert. Stinnes pa ni ostal zvest svoj lastni ideji. Inflacijska doba je napravila iz njega spekulanta, ki je bežal od papirne marke k substanci in velemožni industrijalec je kupoval vsevprek stroje, avtomobile in kemične tovarne, petrolejske vrtele, filmske družbe, zavarovalnice, reklamne pisarne, hotele, tiskarne, časopise itd. Na vrhuncu svoje ekspanzivnosti je ustanovil še Hugo Stinnes d. d. za pomorsko plovo in prekomorsko trgovino, ki ga je spravila v finančne stiske.

Ta orjak je bolehal na konstrukcijski napa, ki na nezadostnem finančnem fundiranju, kar se je moralo na vsak način maščevati; kajti lažje je pridobiti tovarno nego obrdati jo v dobrem obratu. Preopzno je spoznal tudi Stinnesov koncern, da je obratni kapital življenjski živec vsake posamezce trgovine in da ni nič opasnejšega za kak obrat kakor ravno moment, kadar mora sestiti v finančnem oziru v suho. Delanje dolga, ki je pomenjalo v inflacijski dobi sijajno kupčijo, je postalo po stabilizaciji veljave usodno za vse dolžnike. To izkušnjo je prestala tudi tvrdka Hugo Stinnes, ki je bila zgrajena na inflacijskem podnožju. S stabilizacijo marke in uvedbo nove zlate veljave je bil zadan vsem podjetjem, ki so stalno računala na podporo državne banke, smrten udarec. Podjetja so se nahajala nenadoma v težki denarni krizi, ker jim je primanjkovalo obratnega kapitala in le močni krediti so mogli preživeti in odvrniti od sebe udarec, ki je bil zadan nemški industriji. Med temi pa se ni nahajala tvrdka Hugo Stinnes. Glasom zadnjih poročil razpolaga tvrdka z nizko cenjenim premoženjem 140 milijonov mark, katerim stoji nasproti terjatve v znesku 120 milijonov mark. Te terjatve pa so večina dolgoročne in morda ne bodo povzročale pri nadaljni likvidaciji Stinnesove tvrdke preveliki pregeljavice, ker je tvrdka potom pomožne akcije bank pomirila najbolj sitne upnike. Pri tej akciji se je razbil koncern Rhein-Elbe-Union, ker so podjetja, na katerih je bil zgrajen, že prodana. Koncern je razkosan, ker bo stara Stinnesova posest Mühlheimer-Bergwerkerverm tvorila podlogo nove Stinnesovne trgovske d. d., pri kateri se bo Stinnesova družina udeležila šele po končni likvidaciji stare tvrdke Hugo Stinnes.

Tako polagoma umira idustrijska trdnjava, na kateri je uresničen stari nauk, da ne restje monumentalne stavbe kot gobe po dežju. Kot stvbeni mojster se Stinnes starejši ni izkazal. Ta inflacijska palača, najmočnejša, kar jih je izšlo iz časov propadanja nemške valute, jasno izpričuje, da se v gospodarskem življenju ne dogajajo čudeži. F. Č.Š.

DAROVI

Tretja seznam darovalcev za sliko pokojnega dr. Klementa Juga. Čer.n Franc 10 L, Tošar Vavlar 10, Tauš Gabriel 5, Gorup Tone 10, Gorup Tinka 2, N. N. 5, N. N. 5, Štuka Jože 5, N. N. 8 L. Skupaj 1.60.—

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst: 15 sept. Amsterdam od 970.— do 990.— Belgija od 1.6.— do 1.6.—; Pariz 114.50 do 116.— London od 117.40 do 117.75; New York od 24.10 do 24.30; Španija od 356.— do 362.—; Švica od 458.— do 470.—; Atene od 34.50 do 36.—; Berlin od 560.— do 585.—; Bukarest od 11.25 do 12.— Praga od 71.50 do 72.25; Ogrska od 0.933; do 0.9345; Dunaj od 840.— do 850.—; Zagreb od 43.— do 44.50.

VALUTE:

Trst: 15. sept. Avstrijske krone od 0.0336 do 0.0345; dinarji od 42.50 do 43.—; dolarji od 24.— do 24.20; novič po 20 frankov od 92.— do 96.—; fast Sterling od 117.35 do 117.60.

Benezijske obveznice 71.50. Pariz 15. septembra. Italija 21.40; London 25.11.75; Pariz 21.40; New-York 5.18 1/2; Beograd 9.22 1/2.

Ko je baron vse to napravil, se je aparat zavrtel za neznanško brzino; lijak se je podaljšal in se napolnil s črnimi oblaki, po katerih so švigali bliski. Iz notranjosti je zapihal veter in slišalo se je žumenje kakor kadar veter maje drevesno listje. Silni piš vetra iz lijaka je trajal dalje, nakar je postal veter vlažen in izparival močno vonjavo. Molče in kakor začaran je baron gledal čudno pozorišče.

Lijak je bil zdaj brez dna in iz njega je prihajala nejasna luč; potem pa je vse hkratu izginito, tudi stena in aparat, a pred seboj, skoraj v območju roke, je zagledal malo teraso indijskega dvorca; pri mizi sta sedela čarodej in Diomid Petrovič, ki je čital star rokospis.

— Dragi učenik! — je vzkliknil nehoti baron. — Dober večer, sin moj, — je odgovoril gospod Žerald, se naemehnil in se dotaknil roke Diomida Petroviča, ki je vzkliknil od začudenja.

Očitvidno je tudi on videl barona, kakor je baron oba videl in slišal.

— Viditi, kako smo si blizu vrljub oceanu, ki nas loči. Ko bom jaz hotel govoriti s teboj, boš zašilhal doneč zvok v aparatu; tedaj stopi tja in bova v neposrednem stiku.

MALI OGLASI

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

TRGOVINA JESTVIN se prodaja takoj ragi selitve v bližini Gorice. Naslov pove gorische uprava.

AGENT manufakturne stroke s poznanjem slovensčine in italijansčine se sprejme. Naslov pove upravnišvo. 1305

V NAJEM vzajem dobrodocho gostilno ali kavarno v Trstu ali Gorici. Pobožim primerno kavcijo. Naslov povk upravnštvo "Edinost". 1306

Zdravnik Dr. J. BAČAR v Gorici, Viale 24 Maggio št. 9 se je vrnil in zopet redno sprejema

Zastopstva-komisije sprejemajo se vsakovrstna pisarniška dela na stroj, kakor tudi slovenski, italijanski in nemški prevodi. MAKŠ ŽIVIC 656 Via Mercadante 2 za kavarno Roma tel. 14-66

KRONE po 2. plačuje ALOJZIJ POUH, Piazza Garibaldi 2 prvo nadstropje Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Godbeni instrumenti in pnevmatični aparati „EOLOS“ Edino zastopništvo za prodajo v Juljski Krajini, Jugoslaviji in Avstriji. AGENCIJA: (579) IGNAZIO SLAVICH

Trst, Corso Garibaldi št. 6, 1. nad.

1000 m³ bukovega lesa proda podpisano županstvo na javni dražbi 19. septembra t. l. ob 10. uri pri Ježu 16 na Nanosu, kjer se izvedo pogoji. - Tozadevne informacije daje Županstvo na Erzeltju 660

Ako kvartirjo vaš obraz mozolčki madeži pege trdnice efelis bule tvori eczemi in vsi v to vrsto spadajoči kožni izbruhi, ki skrivajo lepoto obraza in škodijo mehki kobi kože in ki se porajajo posebno v vročih mesecih vsled močnega solnca, se zdravijo uspešno z antifledično vodo "Pertinax", ki je gotovo sredstvo, rabljivo z največjo lahkoto in ki je na prodaj v vseh lekarnah. 66

O Bog! Ali je vse to resnično, ali se mi le sanja? — je zašepetal začuden baron. — Resničnost je to in sicer prav priprosta, — je odgovoril globoki čarodej glas. — Zdej ne morem posvetiti v tajne naše bratovščine; toda prej ali slej bo kakšen učenjak odkril skrivnost tega aparata, ki je napravljn na temelju tistih zakonov kakor brezlični brzojav, fotografiranje na razdaljo itd.

— Kako naj se ti oddolzim za dragoceni dar, ki mi omogoča s teboj občevati? Ravnokar si videl, kako sem slab.

— To je naravno, zato se ne smeš vznemirjati in se udajati malodušju. Moraš se priučiti prenašati prisotnost ljudi, ne da bi se udal njih vplivu. Zato sem hotel, da živis posvetno življenje in ne bežiš od ljudi ter dobrohotno zres na njih pogrške in slabosti. Vedno pripravljen, da jim pomagаш v njih podiraš. Šele tedaj, ko pojdejo mimo tebe valovi nebrzdanih strasti, ne da bi se bal njih nalezljivosti, boš mogel reči o sebi: "premagal sem žival v človeku".

Z roko in s smehljajem se je poslovil od učenca. Nato je terasa pobleдела, se zavila v gost oblak in vse je izginito in aparat je prenelhal delovati. Gimjen in nezakončno srečen je baron zapri omaro in se vlegel.